

HISTORIAPOLITIIKKA

VTT SUVI KANSIKAS
EUROOPPA-TUTKIMUKSEN KESKUS
HELSINGIN YLIOPISTO

UNIVERSITY OF HELSINKI

KÄSITTEET

- Historian käyttö
 - Menneisyyden eri ilmenemismuodot nykyisyydessä
- Historiapoliitiikka
 - Historian poliittista käyttöä yhteiskunnassa
 - Tiedostettua ja tiedostamatonta historian käyttöä
- Historiakulttuuri
 - Menneisyydelle annetut merkitykset

KAKSI NÄKÖKULMAA VENAJAN HISTORIASTA

- Historian poliittinen käyttö
 - Käsitteen määrittely
 - Tapaus: valtiollinen komissio tulkitsemaan historiaa (2009-2012)

- Historiapolitikka
 - Identiteetti ja historiakäsitykset
 - Suurvalta-identiteetti

HISTORIAPOLITTIKAN TYPOLOGIA (PILVI TORSTI, 2008)

- Kuusi kategoriaa ja ilmenemismuotoa
 - koulun historianopetus;
 - julkinen historiakulttuuri;
 - erilaiset julkaisut populaarikulttuurista ja nettifoorumeista perinteisiin kirjoihin;
 - kansainvälisten ja kansallisten laillisten toimijoiden päätökset;
 - eri yhteiskunnallisten tahojen puheet ja kommentit;
 - historiaan kohdistuvat erityistutkimukset, seminaarit ja konferenssit.
- Kolme motiivia
 - Yleisesti hyväksytyihin perusarvoihin liittyvät
 - Sisäpoliittiset
 - Ulkopoliittiset

TYPOLOGIA (PILVI TORSTI, 2008)

- Kuusi kategoria ja ilmenemismuotoa
 - koulun historianopetus;
 - julkinen historiakulttuuri;
 - erilaiset julkaisut populaarikulttuurista ja nettifoorumeista perinteisiin kirjoihin;
 - **kansainvälisten ja kansallisten laillisten toimijoiden päätökset;**
 - **eri yhteiskunnallisten tahojen puheet ja kommentit;**
 - historiaan kohdistuvat erityistutkimukset, seminaarit ja konferenssit.
- Kolme motiivia
 - Yleisesti hyväksytyihin perusarvoihin liittyvät
 - **Sisäpoliittiset**
 - **Ulkopoliittiset**

VENÄJÄN VALTION HISTORIAPOLITIIKKA

- Vuonna 2009 perustettiin Venäjän Federaation Presidentin alainen komissio torjumaan pyrkimyksiä vääristää Venäjän historiaa.
- Komissio lakkautettiin 2012; eriäviä näkemyksiä sen aikaansaannoksista
- Virallinen tehtävä oli "torjua Venäjän historian **vääristely** ja pyrkimykset kiistää Neuvostoliiton **voitto toisessa maailmansodassa**"
- Presidential Commission of the Russian Federation to Counter Attempts to Falsify History to the **Detriment of Russia's Interests**

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

О Комиссии при Президенте Российской Федерации по противодействию попыткам фальсификации истории в ущерб интересам России

В целях обеспечения согласованной деятельности федеральных органов государственной власти, органов государственной власти субъектов Российской Федерации и организаций, направленной на противодействие попыткам фальсификации истории в ущерб интересам России, **п о с т а н о в л я ю:**

1. Образовать Комиссию при Президенте Российской Федерации по противодействию попыткам фальсификации истории в ущерб интересам России.

2. Утвердить прилагаемые:

Положение о Комиссии при Президенте Российской Федерации по противодействию попыткам фальсификации истории в ущерб интересам России;

состав Комиссии при Президенте Российской Федерации по противодействию попыткам фальсификации истории в ущерб интересам России.

3. Настоящий Указ вступает в силу со дня его подписания.

Президент
Российской Федерации Д.Медведев

Москва, Кремль
15 мая 2009 года
№ 549

HISTORIAKULTTUURI

- Mikä menneisyydessä nähdään merkityksellisenä?
- Miksi menneille tapahtumille annetaan tiettyjä merkityksiä?

- Menneisyydelle annetyt merkitykset ovat osa identiteetin muodostusta, ja siksi historiakulttuuri ja sen muokkaaminen kiinnostavat valtioita, jotka haluavat tehdä tietoista historiapolitiikkaa

MIELIPIDEKYSELYT

- Levada-keskus, perustettu 1987
- Yksi luotettavimmista tietolähteistä, riippumaton järjestö
- Sosiologisia tutkimuksia, tietoa saatavilla myös englanniksi

UNIVERSITY OF HELSINKI

TO WHAT EXTENT DO YOU AGREE OR DISAGREE
WITH THE FOLLOWING STATEMENT:

“STALIN WAS A WISE LEADER WHO MADE
THE USSR POWERFUL AND PROSPEROUS”

	Oct. 08	Oct. 12	Mar. 16	Mar. 18
Fully agree	13	15	18	20
Mostly agree	37	32	39	37
Mostly disagree	26	25	22	10
Fully disagree	11	13	11	8
It is difficult to say/decline to answer	14	15	11	25

UNIVERSITY OF HELSINKI

TO WHAT EXTENT DO YOU AGREE OR DISAGREE WITH THE FOLLOWING STATEMENT: “REGARDLESS OF THE MISTAKES AND FLAWS ATTRIBUTED TO STALIN, THE FACT THAT OUR PEOPLE WON THE GREAT PATRIOTIC WAR UNDER HIS LEADERSHIP IS WHAT IS MOST IMPORTANT”

	Oct. 08	Oct. 12	Mar. 16	Mar. 18
Fully agree	26	20	26	24
Mostly agree	42	40	45	40
Mostly disagree	15	18	13	9
Fully disagree	4	9	8	5
It is difficult to say/decline to answer	13	12	8	22

WHAT, IN YOUR OPINION, DOES THE ANNEXATION OF CRIMEA SIGNIFY?

	Mar. 14	Apr. 14	May .14	Mar. 15	Mar .16
That Russia is returning to its traditional role of super power and asserting its interests in the post-soviet space	79	75	80	72	79
Growing adventurism of the Russian authorities, who are trying to distract the people from real social and economic problems and dissatisfaction with their rule in Russia	9	15	9	14	9
It is difficult to say	13	11	11	14	12

DO YOU AGREE WITH THE OPINION THAT RUSSIA VIOLATED ITS INTERNATIONAL OBLIGATIONS AND AGREEMENTS BY REUNIFYING WITH CRIMEA?

	Nov. 14	Nov. 15	Mar. 16	Mar. 17	Mar. 18
Definitely	4	3	1	4	4
Mostly	6	8	8	9	10
Mostly not	29	33	29	34	32
Definitely not	49	47	52	44	42
It is difficult to say	12	9	10	8	12

HISTORIAN KÄYTTÖVOIMA VENÄJÄLLÄ

- Mikä menneisyydessä nähdään Venäjällä merkityksellisenä
 - Suurvalta-status
 - Voitto fasismista vuonna 1945
 - Vahva johtaja on suurvallan edellytys
 - Suurvalta-identiteettiä ylläpidetään valtion taholta
- Keinot ja motiivit
 - Valtiolliset historiatulkinnat tuottavat historiakulttuuria, joka tukee valtion sisä- ja ulkopoliittisia toimia

SUOMALAINEN HISTORIA- POLITIIKKA JA VUOSI 1918

- Millaista on ollut suomalainen historiapolitiikka tänä vuonna?
- Typologiat:
 - koulun historianopetus;
 - julkinen historiakulttuuri;
 - erilaiset julkaisut populaarikulttuurista ja nettifoorumeista perinteisiin kirjoihin;
 - kansainvälisten ja kansallisten laillisten toimijoiden päätökset;
 - **eri yhteiskunnallisten tahojen puheet ja kommentit;**
 - historiaan kohdistuvat erityistutkimukset, seminaarit ja konferenssit.
- Kolme motiivia
 - Yleisesti hyväksytyihin perusarvoihin liittyvät
 - Sisäpoliittiset
 - Ulkopoliittiset

LÄHTEET

- Pilvi Torsti, Historiapoliitikkaa tutkimaan. Historian poliittisen käytön typologian kehittelyä, *Kasvatus & Aika 2 (2) 2008, 61-71.*
- Levada centre, publications:
<https://www.levada.ru/en/category/publications/>

